

Sürekli iyileştirme yöntemi Kök-Neden Analizi

Dr. Diler Aslan

Kalite Yönetimi ve Veri Değerlendirme Uygulama ve
Araştırma Merkezi (KAVDEM) Müdürü

Sunum İçeriği

Problem çözme süreci

Kök neden analizi

- Tanımı
- Amacı
- Yararları
- Temel ilkeleri
- Uygulanma alanları
- Yararlanılan yöntemler/araçlar
- Eğitim süreci için balık-kılçığı diyagramı örneği
- Kalite problemleri balık-kılçığı diyagramı örneği

Problem çözme süreci

Kök Neden Analizi

Problemlerle karşılaştığında
Onların saptanıp
Nereden kaynaklandığı bulunmalıdır.

Problemin kaynağının bulunması için yürütülen
sistemik analiz kök neden analizi olarak adlandırılır.

Probleme ya da olaya katkıda bulunan faktörlerin saptanması

Problem oluşmadan koruyucu önlem alınması

Sürekli uygulanan analizdir

Sürekli iyileştirmeye katkıda bulunur

KNA Amacı

Problemlerin veya olayların analizi
Şu sorulara yanıt bulunması

- Ne oldu
- Nasıl oldu
- Niçin oldu ... buna göre
- Tekrar olmaması... hangi faaliyetler

KNA Yararları

- Problemlere neden olan engeller saptanır, böylece kalıcı çözümler bulunabilir.
- Problem çözme çalışmalarında mantıksal ve kanıta dayalı yaklaşım sağlar (Toplanan verilerle)
- Organizasyonel iyileştirme için güncel ve gelecekteki ihtiyaçlar saptanır
- Bir sürecin çıktısını kullanan diğer süreç veya süreçler arasında ilişkiyi basamak basamak değerlendirerek etkili yönetimi sağlar.

KNA Temel ilkeleri

- Semptom tedavisine değil
- Kök nedenlerin düzeltici ölçülerine odaklanılır
- Kanıta dayalı kararlarla yürütülen sistematik süreç
- Bir problem veya olayın kök nedeni birden fazladır
- Problemin belirlenmesi sırasında inceleme ve analiz “NİÇİN bu olay oluştu” ya odaklanmalıdır, “kim hatayı yaptı” ya değil.

KNA Nerelerde uygulanır

- Temel kazalar
- Günlük olaylar/olgular/aksaklıklar
- Ramak kala olaylar
- İnsan hataları
- Bakım problemleri
- Tıbbi yanlışlar
- Üretkenlik sorunları
- Üretim sorunları
- Çevre atıkları
- Risk analizi, risk haritalama

KNA Uygulama basamakları

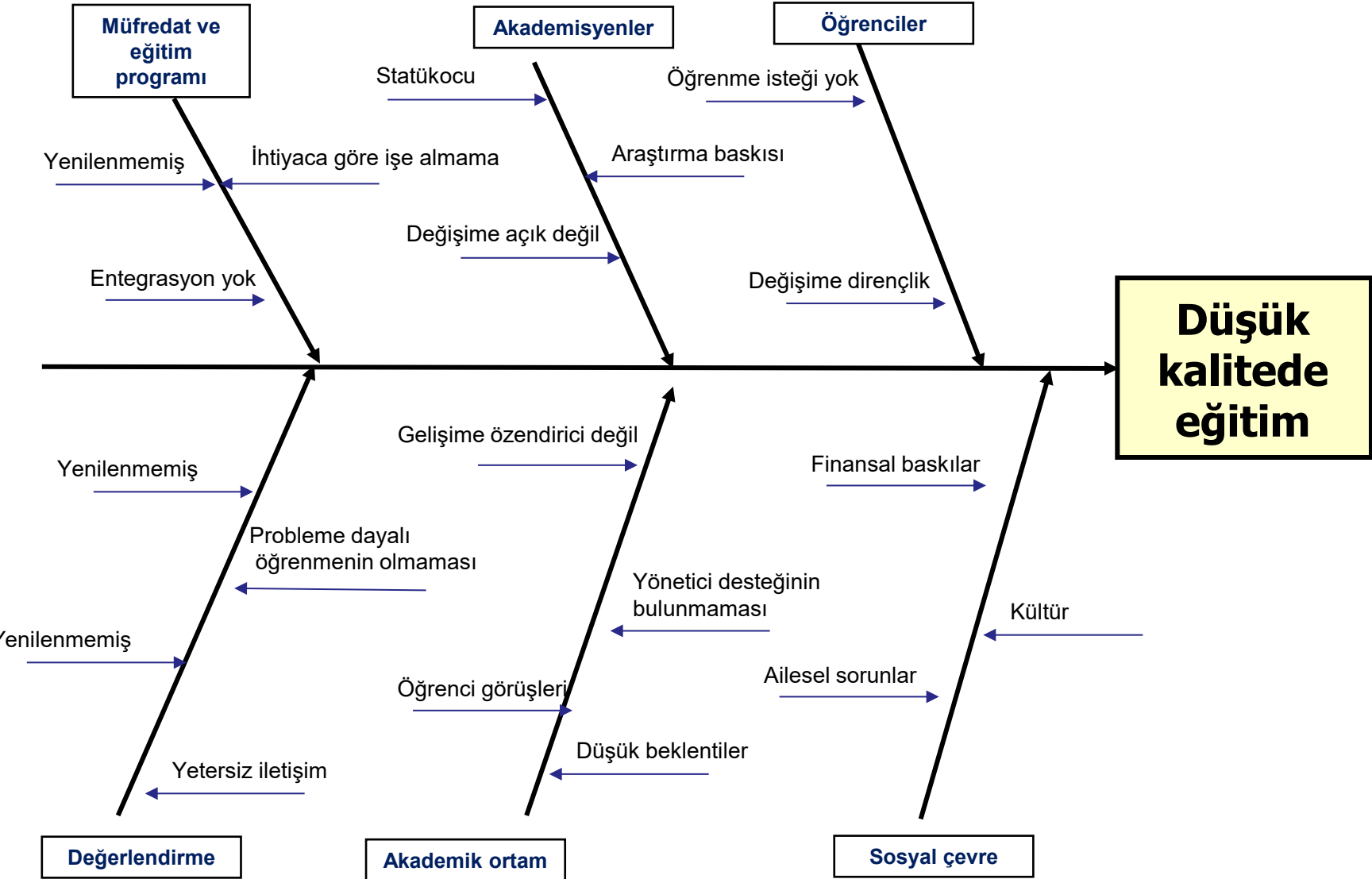
- Problem tanımlanır
- Bilgi, veri ve kanıt toplanır
- Probleme sebep olan tüm sorunlar ve olaylar saptanır
- Kök nedenler belirlenir
- Problemlerin veya olayların yeniden oluşmasını engelleyecek veya azaltacak öneriler saptanır
- Önerilen çözümler uygulanır

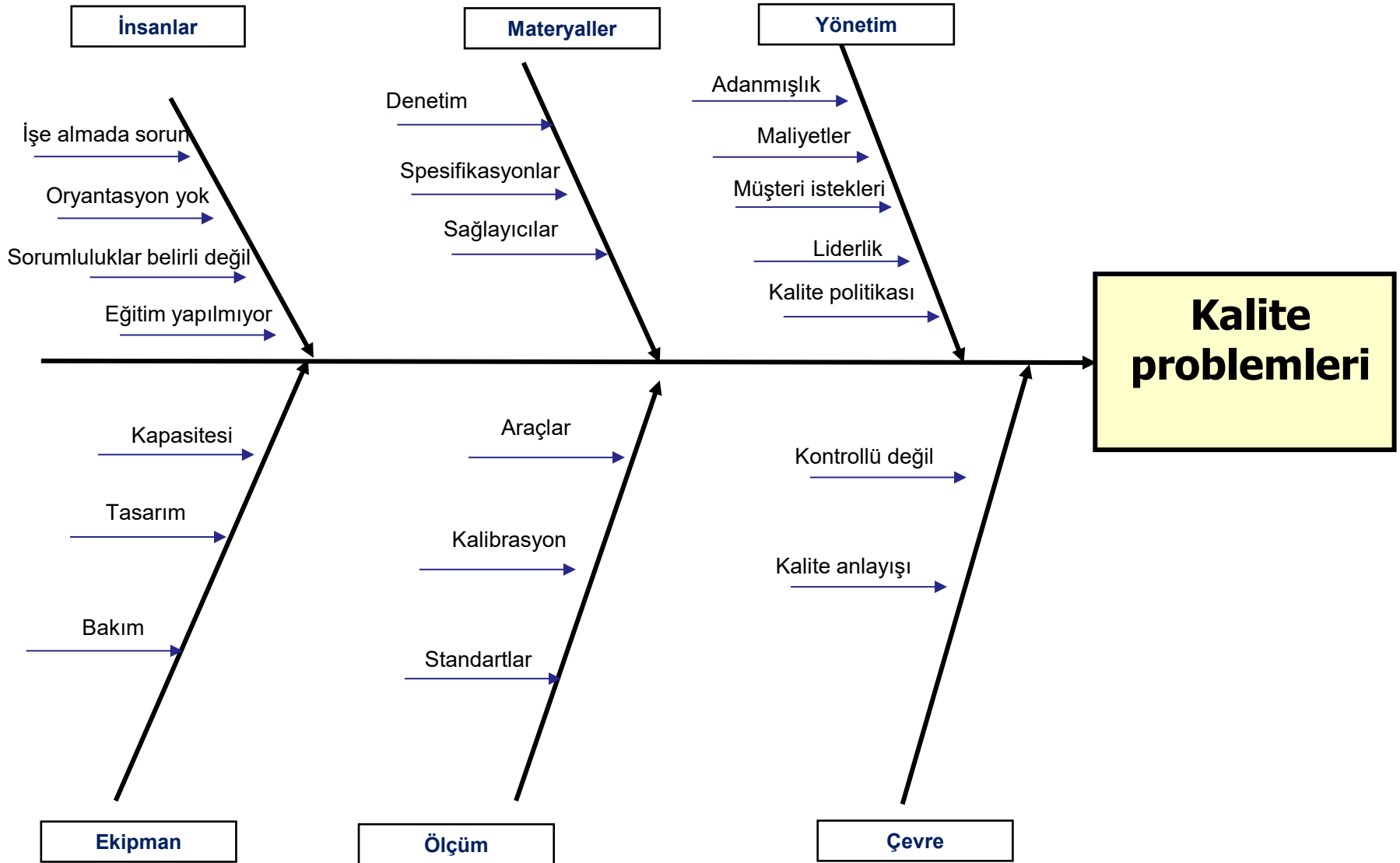
KNA Uygulanmasında yararlanılan yöntemler

- 5 «Niçin» analizi
- Nedensel Faktör Ağacı Analizi (Causal Factor Tree Analysis)
- Başarısızlık Modu ve Etkileri Analizi (Failure Mode and Effects Analysis-FMEA)
- Balık Kılçığı veya Ishikawa Diyagramı
- Pareto analizi
- Kusur ağacı analizi

Örnek: Balık Kılçığı/Neden-Etki Diyagramı

Örnek: Balık Kılçığı/Neden-Etki Diyagramı

Sunum İçeriği

Kök neden analizi

- Tanımı
- Amacı
- Yararları
- Temel ilkeleri
- Uygulanma alanları
- Yararlanılan yöntemler/araçlar
- Eğitim süreci için balık-kılçığı diyagramı örneği
- Kalite problemleri balık-kılçığı diyagramı örneği

Yararlanılan kaynaklar

Vanden Heuvel LN, Lorenzo DK, Jackson LO, Hanson WE, Rooney JJ, Walker DA. **Root Cause Analysis Handbook: A Guide to Efficient and Effective Incident Investigation** (3. Edt). ABS Consulting. 2008.

Rooney J. Root Cause Analysis for Beginners (PART 1 OF 2)
<http://videos.asq.org/root-cause-analysis-for-beginners-part-1-of-2>

Root Cause Analysis. <https://des.wa.gov/services/risk-management/about-risk-management/enterprise-risk-management/root-cause-analysis>

Hurley B. Root Cause Analysis Course - 5 Whys and Fishbone Diagram
<https://www.youtube.com/watch?v=69XBUdEzKI8&t=365s> (Eriřim: Temmuz 2018)

Kahveci N. Araştırma / Research Article Sreç iyileřtirmede problem çözme teknikleri. 2018;192–200. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/634821> (Eriřim: Temmuz 2019)

Teşekkürler